

**VALENTINA SAMOILENCO –
pasionat promotor al obiceiurilor și
tradițiilor populare românești**

(la aniversarea de 60 de ani)

O pagină memorabilă în istoria învățământului din Republica Moldova și în cercetarea patrimoniului etnografic îl ocupă Valentina Samoilenco – profesoară, etnograf, cercetător științific, metodist al practicilor de specialitate și îndrumător al tezelor studențești, conducător al ansamblului etnofolcloric, voluntar al asociațiilor obștești. La 9 septembrie 2018 distinsa doamnă împlinește frumoasa vârstă de 60 de ani.

Dna Valentina Samoilenco s-a născut la 9 septembrie 1958 în orașul Leova, în familia lui Alexandru și a Aculinei Samoilenco, o familie de buni gospodari de prin părțile locului. Studiile medii le face la școala nr. 1 din localitatea de baștină, unde ulterior își începe activitatea profesională. În anul 1981 absolvă Facultatea de Istorie și Pedagogie a Institutului Pedagogic de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.

V. Samoilenco împreună cu prof. L. Feider și colegii grupei 51 de la Facultatea de Istorie și Pedagogie la balul de absolvire. 1981.

Foto din arhiva personală a V. Ursu.

Este angajată în calitate de profesoară de istorie la școala profesional-tehnică din orașul Leova. Înzestrată cu capacități și aptitudini remarcabile, tână absolventă a hotărât să îmbrățișeze profesia de pedagog. Din primii ani de activitate didactică s-a manifestat ca un profesor energic, insistent, exigent, responsabil, perseverent.

În anul 1985 este promovată prin concurs în funcția de lector la Catedra de pedagogie a Institutului Pedagogic de Stat „Ion Creangă” (șef al catedrei – Vasile Cojocaru). Activează aici timp de doi ani, prezentând cursuri studenților de la Facultatea de Filologie, Facultatea de Educație Fizică și Sport, Facultatea de Arte Plastice etc. Experiența acumulată în comunicarea cu tinerii de la diverse facultăți i-a permis V. Samoilenco să cunoască particularitățile și necesitățile

pregătirii viitorilor pedagogi pentru fiecare specialitate în parte.

Următoare etapă a muncii dnei V. Samoilenco începe în anul 1986, când devine lector la Catedra de teorie și metodică a muncii educative (șef al catedrei – N. Cernomaz). Această catedră a activat în cadrul Facultății de Istorie și Pedagogie a Institutului Pedagogic „Ion Creangă”, dar profesorii de aici predau cursuri studenților de la toate facultățile. La această catedră colaborează cu pedagogi notorii, printre care E. Șveț, A. Pospai, A. Bondarenco, L. Coșciug, L. Rogalencova, L. Bineova, V. Ursu, J. Nastas, G. Guțu etc.

Procesul de trezire a conștiinței naționale și a interesului vădit față de obiceiurile și tradițiile poporului nostru au avut ca urmare crearea Catedrei de etnopedagogie și educație (denumită ulterior Catedra de etnografie și istorie a culturii), la care dna V. Samoilenco este desemnată în calitate de lector. Participă la elaborarea planurilor de învățământ, a programelor analitice, a materialelor didactice la numeroase discipline, pentru pregătirea studenților de la specialitățile *Istorie și etnografie*, *Istorie și istoria culturii*, *Etnologie*, *Istorie și instruire juridică*, *Istorie și educație civică* etc. Dânsei îi aparțin meritele pentru prezentarea cursurilor *Etnologia continentelor*, *Etnologia popoarelor Europei*, *Etnologia*

românilor, *Etnosemiotica*, *Medicina populară*, *Istoria religiilor*, *Religiile mondiale în lumea contemporană* etc.

Interesul pe care l-a manifestat pentru trecutul nostru a făcut-o să-și continue studiile de doctorat la Facultatea de Istorie a Universității „A.I. Cuza” din Iași, preocupându-se de cercetarea problemei *Nobilimea din Basarabia în sec. XIX* (conducător științific – profesor universitar, doctor Gheorghe Platon). După absolvirea studiilor, în pofida faptului că a avut mai multe oportunități de angajare în România, revine la alma mater, la Catedra de etnologie și istoria culturii, unde este aleasă în funcția de lector superior.

Pe tot parcursul perioadelor de activitate, dna Samoilenco este antrenată completamente în procesul de studiere a diverselor aspecte ale culturii materiale și spirituale ale poporului nostru, ale popoarelor conlocuitoare din Republica Moldova, devenind, cu timpul, unul dintre cei mai buni cunoscători ai domeniului din țara noastră. Este participantă la numeroase conferințe, simpozioane, întruniri, mese rotunde, dezbateri în probleme de istorie, etnografie și educație.

Activitatea stăruitoare și fructuoasă izvorăște, fără îndoială, din dorința dnei V. Samoilenco de păstrare și promovare a tradițiilor populare românești. Trebuie menționate, cu acest prilej, calitățile dnei V.

Samoilenco de excelent organizator, care s-au manifestat în numeroase acțiuni culturale și educaționale desfășurate la Facultatea de Istorie și Etnopedagogie, în Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, în întreaga republică și peste hotarele ei. În acest context, remarcăm crearea și dirijarea cu multă iscusință a ansamblului etnofolcloric „Datina”. Începând cu anul 1990, ansamblul condus de Domnia Sa este participant la mai multe festivaluri ale obiceiurilor și tradițiilor populare, desfășurate în țara noastră și în România.

Ansamblul „Datina”, condus de dna V. Samoilenco, la Festivalul obiceiurilor și tradițiilor populare. Chișinău. 1990. Foto din arhiva personală a dnei V. Samoilenco.

„Datina”, împreună cu prietenii din România la Satu Mare. 1991.

Foto din arhiva personală a dnei V. Samoilenco.

Dna Samoilenco a organizat mai multe ediții ale șezătorilor „În seara Sf. Andrei”, „Dragobete”, sărbătorile „Să-trăiți, să-înfloriți”, a participat în desfășurarea concursurilor, conferințelor pentru studenți și cadre didactice, a condus elaborarea a numeroase teze de licență, a dirijat practica de specialitate la programele de studiu *Etnologie și Educație civică*.

Concert de 1 Martie pe Aleea Clasicilor din Chișinău. 1997.

Foto din arhiva personală a dnei V. Samoilenco.

Ansamblul „Datina” prezintă tradițiile românești oaspeților din SUA. Muzeul „Ion Creangă” al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. 2000.

Foto din arhiva personală a dnei V. Samoilenco.

În colaborare cu colegii de la catedră, participă activ la constituirea și conducerea Clubului „Tânărul etnofolclorist”, iar ulterior a Asociației Naționale a Tinerilor Etnologi, care au organizat tabere de vară, conferințe, mese rotunde atât în Republica Moldova, cât și în România.

La Sărbătoarea străzii *Ion Creangă*. Chișinău. 2001.

Foto din arhiva personală a dnei V. Samoilenco.

În cariera sa didactică, a acumulat experiență în domeniul pedagogic. A fost întotdeauna în pas cu schimbările ce au avut loc în sistemul educațional din Republica Moldova.

Împreună cu colegii și studenții la manifestările în promovarea limbii române și istoriei românilor. Piața Marii Adunări Naționale. Chișinău. 2002.

Foto din arhiva Facultății de Istorie și Geografie.

Din anul 2005, când la Facultatea de Istorie și Etnopedagogie a UPS „Ion Creangă” a fost introdusă specialitatea *Educație civică*, face parte din grupul de lucru care a elaborat planurile de studii pentru acest domeniu. Dna V. Samoilenco este titularul cursurilor universitare *Identitatea și demnitatea umană*, *Educație pentru sănătate*, *Didactica educației civice*, precum și al cursurilor opționale *Strategii și tehnici interactive de predare-învățare-evaluare la orele de educație civică*, *Educație parentală*, pe care le ține în fața studenților ce-și fac studiile la această specialitate.

Este metodist responsabil la stagiul de practică pedagogică a studenților de la toate programele Facultății de Istorie și Geografie, predă la programul de formare continuă și recalificare *Educația civică*, conduce tezele

de recalificare ale profesorilor ce urmează stagiul la *Educația civică*.

Dna V. Samoilenco este cercetător științific în cadrul proiectelor științifice instituționale *Patrimoniul cultural din Republica Moldova – component al civilizației europene, Patrimoniul cultural național și universal în sistemul educațional*, în cadrul cărora a contribuit la organizarea mai multor conferințe științifice, mese rotunde, a prezentat comunicări, a moderat activitatea științifică în ateliere, a publicat studii.

Pe parcursul anilor 2013-2017 a participat la stagii de formare organizate de Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC) și Asociația „Neovita”, în vederea predării *Educației civice* prin prisma respectării drepturilor copiilor și educației pentru sănătate. În anii 2015-2017 a fost mentor pentru profesorii de *Educație civică* din raionul Strășeni. Dna V. Samoilenco sprijină organizarea concursurilor pentru elevi în domeniul drepturilor omului.

Din anul școlar 2017-2018 suplinește postul de profesor de *educație civică* (ciclul gimnazial) la Instituția Publică Liceul Teoretic „Alexandru Ioan Cuza” din municipiul Chișinău.

Este o fire comunicativă, hotărâtă, cu putere de concentrare, dinamică, sociabilă. Se

bucură de o autoritate binemeritată în rândul colegilor.

Cu prilejul împlinirii frumoasei vârste de 60 de ani, colectivul Catedrei de geografie și patrimoniu cultural îi aduce doamnei Valentina Samoilenco cele mai sincere felicitări și urări de noi realizări în identificarea, păstrarea și punerea în valoare a bogatei moșteniri culturale a poporului nostru și în formarea noilor generații de pedagogi și elevi!

La mulți ani, distinsă Doamnă!!!

Valentina Ursu,
doctor în istorie, conferențiar
universitar,

șefa Catedrei de geografie și
patrimoniul cultural,

Facultatea de Istorie și Geografie,

Universitatea Pedagogică de Stat
„Ion Creangă”, Chișinău

Imaginile primare în procesul creării
cuvintelor: repere motivațional-cognitive¹

Primary images in the word creation
process: motivational-cognitive
landmarks

Vasile Pavel, doctor habilitat, profesor
universitar,
Institutul de Filologie al MECC,
Chișinău

Rezumat

În acest articol autorul ia în discuție unitatea limbii române în raport cu varietățile ei diatopice, diastratice și diafazice, nominația și rolul motivării în acest proces.

Ca proces de desemnare a lucrurilor, mecanismul nominației este unul și același pentru toate idiomurile, dar preferințele și posibilitățile de realizare a procesului nominației, raportul numeric al tipurilor de denumiri, manifestarea legiților generale și particulare ale nominației depind de structura limbii.

¹La baza acestui articol se află comunicarea prezentată la Simpozionul Internațional de Lingvistică, ediția a VIII-a, organizat de Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București, în perioada 18-19 mai 2018.

Cuvinte-cheie: nominație, motivație, formă internă, varietate diatopică, diastratică și diafazică a limbii.

Abstract

In the present article the author investigates the unity of the Romanian language in relation to its diatopic, diastratic and diaphasic varieties, the nomination and the role of motivation in this process.

As a process of designating things, the nomination mechanism is the same for all idioms, but the preferences and possibilities of achieving the nomination process, the numerical rapport of the types of denominations, the manifestation of the general and particular laws of the nomination depend on the structure of the language.

Keywords: nomination, motivation, inner form, diatopic, diastratic and diaphasic varieties of the language.

Limba este creația cea mai semnificativă a fiecărui popor. Cuvintele sunt comori de imaginație și de gândire.

Creativitatea este un principiu comun al activităților culturale libere ale vorbitorului. Prin creativitate limba se diferențiază. Dar limbajul este și pentru alții – un principiu numit *alteritate*. Datorită alterității, relatează Profesorul Eugeniu Coșeriu, limbajul se prezintă sub formă de limbi și tradiții comune pentru orice comunitate care se dezvoltă în istorie. Creativitatea generează varietăți, iar alteritatea – omogenități [2, pp. 11-12].